

10 wspólnych podstawowych zasad inkluzji Romów

Zasady te mają stanowić wytyczne dla instytucji wspólnotowych i państw członkowskich przy opracowywaniu i wdrażaniu nowych polityk i projektów w sprawie inkluzji Romów.

Stanowią one deklarację polityczną, która nie jest prawnie wiążąca. Jednakże państwa członkowskie zobowiązały się do tworzenia przyszłych inicjatyw na podstawie poniższych zasad.

1. Konstrukttywne, pragmatyczne i niedyskryminacyjne strategie
2. Jednoznaczne, ale niewyłączne ukierunkowanie
3. Podejście międzykulturowe
4. Ukierunkowanie na główny nurt
5. Świadomość wymiaru związanego z płcią
6. Transfer udokumentowanych strategii politycznych
7. Wykorzystywanie instrumentów wspólnotowych
8. Zaangażowanie władz regionalnych i lokalnych
9. Udział społeczeństwa obywatelskiego
10. Aktywne uczestnictwo Romów

Niektóre zasady dotyczą dobrze znanych kwestii, podczas gdy inne są bardzo innowacyjne, jak np.:

- „Jednoznaczne, ale niewyłączne ukierunkowanie”, które zamiast koncentrować się na ludności romskiej jako na grupie docelowej, ma na celu poprawę warunków społeczno-ekonomicznych osób znajdujących się w podobnej sytuacji;
- „Podejście międzykulturowe”, które podkreśla, że ludność romska oraz społeczeństwo głównego nurtu mogą się od siebie wiele nauczyć, oraz że międzykulturowa nauka i umiejętności powinny być promowane przy jednoczesnym zwalczaniu uprzedzeń i stereotypów;
- „Ukierunkowanie na główny nurt”, według którego wszystkie strategie integracyjne powinny służyć włączeniu Romów do głównego nurtu społeczeństwa, a nie tworzeniu oddzielnych romskich ośrodków i rynków pracy.

Kontakty

Portal Romów na stronie Komisji Europejskiej
<http://ec.europa.eu/roma>

Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Zatrudnienia, Dział przeciwdziałania dyskryminacji
<http://ec.europa.eu/anti-discrimination>

Kampania informacyjna „Za różnorodnością. Przeciw dyskryminacji.”
www.stop-discrimination.info

Europejski Fundusz Społeczny
<http://ec.europa.eu/esf>

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/feder/index_pl.htm

KE-78-09-898-PL-D

Zdjęcia: JPH Woodland – © Unia Europejska, Reporters

Działania UE na rzecz Romów

Inicjatywa Unii Europejskiej

Fakty i liczby

Romowie stanowią jedną z największych mniejszości etnicznych w UE. Szacuje się, iż w różnych państwach członkowskich mieszka od 10 do 12 milionów Romów – często w trudnej sytuacji.

- Połowa Romów biorących udział w badaniu przynajmniej raz w poprzednim roku doświadczyła aktu dyskryminacji.
- Spośród osób, które doświadczyły dyskryminacji, każda spotkała się średnio z 11 przypadkami dyskryminacji w okresie 12 miesięcy.
- 69% respondentów romskich uważa, że dyskryminacja ze względu na pochodzenie etniczne lub pochodzenie ze środowiska imigranckiego jest w ich kraju zjawiskiem powszechnym.

* Data in Focus Report 1 - The Roma, EU-MIDIS: Badanie UE na temat mniejszości i dyskryminacji (EU-MIDIS) (2009) przygotowane przez Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA). Ta seria raportów jest pierwszym ogólnoeuropejskim badaniem z udziałem imigrantów i mniejszości etnicznych dotyczącym ich codziennych doświadczeń związanych z dyskryminacją i przemocą, której są ofiarami. <http://fra.europa.eu/eu-midis>

Prawodawstwo

Prawo UE do zwalczania dyskryminacji opiera się na art. 19 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Od roku 2000 państwa członkowskie przyjęły szereg aktów prawnych, na mocy których Romom zostały przyznane ważne prawa:

- Dyrektywa o równości rasowej (2000/43/WE), przyjęta w 2000 r., zabrania dyskryminacji ze względu na rasę lub pochodzenie etniczne w pracy, ale także w innych obszarach życia publicznego, takich jak edukacja, bezpieczeństwo socjalne, opieka zdrowotna oraz dostęp do towarów i usług;
- Decyzja ramowa Rady w sprawie zwalczania rasizmu oraz ksenofobii (2008/913/WSiSW), wydana w 2008 r., dokonuje oceny przepisów i regulacji, których powinny przestrzegać państwa członkowskie w przypadkach przestępstw na tle rasizmu i ksenofobii;
- Dyrektywa w sprawie swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium państw członkowskich (2004/38/WE), przyjęta w 2004 r., zapewnia wszystkim obywatelom prawo swobodnego przemieszczania się na terytorium państw UE, pod warunkiem, że osoby takie pracują, poszukują zatrudnienia, uczą się lub są samowystarczalne albo przeszły na emeryturę.

Finansowanie

Podejście Komisji Europejskiej do Romów jest jednoznaczne, ale nie wyłączone: problem integracji Romów nie jest rozważany odrębnie od głównych działań Unii Europejskiej, ale jest mu poświęcana szczególna uwaga we wszystkich politykach i instrumentach wspólnotowych mających na celu poprawę sytuacji ekonomicznej, zdrowia, warunków życia, możliwości zatrudnienia, zrozumienia kulturowego i edukacji wszystkich Europejczyków.

Pełen udział Romów w społeczeństwie jest w szczególności wspierany narzędziami finansowymi Wspólnoty, takimi jak:

- Europejski Fundusz Społeczny (EFS), który wspiera poprawę warunków zatrudnienia i życia oraz pomaga w zdobywaniu wiedzy i doskonaleniu umiejętności;
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), który wspiera rozwój regionalny, zmiany gospodarcze, zwiększenie konkurencyjności oraz współpracę terytorialną w ramach Wspólnoty;
- Program PROGRESS, a w tym kampania „Za różnorodnością. Przeciw dyskryminacji.”, w ramach której finansowane są działania uświadamiające, mające na celu zwalczanie dyskryminacji Romów;
- Pozostałe działania Komisji oraz powiązane mechanizmy finansowania, np. program „Uczenie się przez całe życie”, program „Młodzież w Działaniu”, program Kultura (2007-2013), program Zdrowia Publicznego na lata 2008-2013 itd.

Platforma europejska na rzecz integracji Romów

Główną konkluzją Rady ds. Ogólnych Unii Europejskiej z grudnia 2008 r., która była następstwem pierwszego szczytu Unii Europejskiej w sprawie Romów z dnia 16 września 2008 r., było utworzenie platformy na rzecz wymiany dobrych praktyk i doświadczeń dotyczących integracji Romów. Pierwsze spotkanie nowej platformy odbyło się 24 kwietnia 2009 r. w Pradze. Platforma ma na celu podnoszenie skuteczności i harmonizację istniejących procesów politycznych na poziomie krajowym, europejskim i międzynarodowym.

Okolo 70 zainteresowanych stron, w tym przedstawiciele rządów państw członkowskich i organizacji pozarządowych (NGO), urzędnicy Unii Europejskiej oraz przedstawiciele społeczności Romów, zebrało się w Pradze, aby omówić 10 wspólnych podstawowych zasad integracji Romów. Zasady te zostały w dniu 8 czerwca 2009 r. załączone przez ministrów pracy i spraw socjalnych do konkluzji w sprawie integracji Romów.

